

kort & krachtig

leesvoer

**Informatiekunde en Nederlands,
een begripsbepaling
Reader over geïntegreerd onderwijs
Nederlands/Informatiekunde**

Leerlingen moeten later kunnen functioneren in een 'informatiemaatschappij'. Op verschillende niveaus woedt al jaren de discussie of informatiekunde een apart schoolvak moet worden ofwel dat aspecten van informatiekunde geïntegreerd dienen te worden binnen andere vakken.

Het SLO-project Informatica is enige tijd geleden gestart met activiteiten gericht op integratie. Het doel van het onderdeel 'Nederlands' daarin is het ontwikkelen van leerstofpakketten voor het moedertaalonderwijs. Uitgangspunt: leerlingen leren tekstverwerkings- en databaseprogramma's te gebruiken bij het omgaan met talige informatie.

Informatiekunde en Nederlands is een bundel artikelen die een begripsbepaling biedt voor dit onderwerp en een theoretisch kader voor op stapel staande praktijkpublicaties.

Er zijn negen artikelen opgenomen die verschillende facetten van de problematiek rond geïntegreerd onderwijs Nederlands/Informatiekunde belichten. Uitgangspunt vormt de inleiding uit Colette Daiute's studie *Writing and computers*, een inspirerend voorbeeld waarin het geïntegreerd werken met (computer)informatie beschreven wordt. Naast een vertaling van dit artikel zijn er acht stukken van Nederlandse

deskundigen opgenomen, die het terrein inhoudelijk afbakenen. Aan bod komen onder meer een aanzet tot het ontwerp van een didactische context voor geïntegreerd taal/informatie-onderwijs en uitwerkingen van deelaspecten van het nieuwe vakgebied. Een overzicht van projecten op het gebied van de informatietechnologie en taal, alsmede een documentatielijst completeert het geheel.

Informatiekunde en Nederlands is vooral bedoeld voor docenten moedertaal, begeleiders en docenten aan opleidingsinstituten die de informatiekunde-drempel al over zijn en zelf actief materiaal willen gaan ontwikkelen. Het boekje is verschenen als katern 15 van het project Informatica en is te bestellen bij de afdeling verkoop van de SLO, postbus 2041, 7500 CA Enschede, tel. 053 — 840305, onder vermelding van bestelnummer 3.481.5016. Prijs f 11,50.

**Taal- en cultuurgevoelig onderwijs voor
immigrantenkinderen**

Het laatste nummer van het tijdschrift *Cultuur en Migratie* (1987, nr 2) is thematisch gecentreerd rond de problematiek van het onderwijs aan allochtone kinderen. In een inleidend artikel gaat John Leman — die ook de eindredactie van deze aflevering voor zijn rekening nam — in op taal-, cultuur- en didactiekproblemen en draagt daarbij een aantal criteria aan om onderwijsmodellen terzake op hun geschiktheid te beoordelen.

Ludo Beheydt zet vervolgens uiteen hoe het proces van de verwerving van tweetaligheid plaatsvindt en laat daarbij de factoren die daarin een rol spelen de revue passeren. Marcel Danesi introduceert in zijn bijdrage het probleem van de gewenste plaats van de moedertaal in het onderwijs aan allochtonen. Hij vergelijkt daarvoor enkele twee- en drietalige onderwijsprogramma's in Canada en België. De betekenis van het Italiaans (als moedertaal) in het voelen en denken van Italiaanse allochtonen wordt ingeschat door Leman en Dominique Tenaerts, onder meer door gebruik te maken van projectieve technieken. In een overzichtelijke bijdrage gaat Willem Fase in op het aspect interculturalisme zoals zich dat manifesteert in intercultureel onderwijs in Nederland. Vanuit de sociaal-culturele antropologie schets Marcel Verlot een aanzet voor de studie van de problematiek van allochtone kinde-

ren met een licht mentale handicap in het buitengewoon onderwijs. Dit themanummer heeft 138 pagina's, kost f 19,— (BF 300) en wordt uitgegeven door Cultuur en Migratie, E. Delvastraat 35, B-1020 Brussel, tel. 02 — 4288800.

Praten op papier

In het themanummer 'Praten op papier' van *Jeugd en samenleving* wordt aandacht geschonken aan jeugdliteratuur als kunstvorm. In dit nummer zijn artikelen opgenomen over de wetenschappelijke bestudering van kinderboeken, een overzicht van vijftien jaar literatuur over kinderboeken en het onderscheid tussen jeugdliteratuur en volwassenenliteratuur. Een getekende essay vertelt de lezer over de relatie tekst en beeld, en verder wordt er geschreven over de betekenis van voorlezen thuis en op school.

Dit themanummer 'Praten op papier': over kinder en jeugdliteratuur, is in zekere zin het derde in de rij. In 1981 is er aandacht besteed aan Kindertheater en in 1985 aan Kinderen en televisie. Alle drie de nummers houden zich dus bezig met kunst voor kinderen.

'Praten op papier': over kinder- en jeugdliteratuur *Jeugd en samenleving* 18e jrg. nr 3/4, maart/april 1988. De prijs is f 12,—. Het nummer is te bestellen door dit bedrag over te maken op giro 2956320 van Jeugd en samenleving Utrecht onder vermelding van 88-3/4.

Jeugdliteratuur, didactiek en methodiek

Tot op heden ontbrak in Nederland een handboek voor de didactiek en methodiek van de jeugdliteratuur. Natuurlijk wordt er over literatuurdidactiek wel het een en ander gepubliceerd in artikelvorm, maar deze artikelen richten zich over het algemeen op deelaspecten. Jacques Vos heeft in dit boek een poging ondernomen lijn te brengen in de vaak tegenstelde opvattingen.

In *Jeugdliteratuur* is hij tot een synthese van zijn opvattingen over een literatuurdidactiek en -methodiek in het funderend onderwijs gekomen. Uit een wirwar van vakdidactische theorieën is een gedetailleerd handboek ontstaan. Het boek bestaat uit twee gedeelten. In deel I gaat Jacques Vos in op de didactiek van het literatuuronderwijs. Deel II bevat exemplarische uitwerkingen voor de methodiek van het

literatuuronderwijs.

Jacques Vos *Jeugdliteratuur, didactiek en methodiek* 180 pagina's, ingenaaid, geïllustreerd, prijs f 39,50, ISBN 90 6890 135 4.

Kunsten & Educatie

Er is een nieuw tijdschrift: *Kunsten & Educatie*.

René Kooyman, de hoofdredacteur, schrijft in 'De uitdaging', zoals het voorwoord getiteld is: 'Nederland heeft een bloeiende praktijk op het gebied van kunstzinnige educatie. Op alle basisscholen worden expressievakken onderwezen. In het voortgezet onderwijs kunnen de beeldende vakken en muziek bogen op een lange traditie. Daarnaast kent Nederland een wijdvertakt netwerk van kunstvakopleidingen. En in de culturele sector vinden we honderden muziekscholen en creativiteitscentra, aangevuld met een groot aantal kunstinstellingen en educatieve diensten.

En toch ...

Voor de theorievorming zijn we aangewezen op het buitenland. Oorspronkelijk Nederlands materiaal is schaars.

Kunsten & Educatie richt zich op de theorievorming en visie-ontwikkeling om de ontwikkelingen, inhoud en betekenis van de kunstzinnige educatie te stimuleren.'

De bedoeling is dat in ieder nummer één bepaald thema vanuit verschillende disciplines wordt benaderd: beeldend, audio-visueel, dans, drama, muziek. De artikelen zullen zowel het onderwijsterrein als de buitenschoolse kunst- en cultuursector beschrijven.

We wachten af. Het eerste nummer ziet er goed uit: mooi papier, mooie druk, interessante artikelen. Een greep: 'Kinderen en kunst', 'Kind, film en filmkeuring', 'De functie van dans bij de ontwikkeling van het kind'. *Kunsten & Educatie* verschijnt drie maal per jaar. De prijs bedraagt voor een jaargang f 58,— (particulieren f 48,—). Abonnementen: LOKV, Postbus 805, 3500 AV Utrecht, tel. 030 — 332328.

Over dramatische werkvormen

Een bundeling van elf artikelen rond 'drama', geschreven door verschillende auteurs. Alles is eerder gepubliceerd tussen 1979 en 1985 in *Kleutermagazien*, *Leestekens*, *Moer*, *Persoon en Gemeenschap*, *Schokla* en *Vonk*.

Door de volgorde probeert het geheel een overzicht te geven van de historie, essentie en achtergronden en de toepasbaarheid van dramatische werkvormen.

De artikelen zijn ongewijzigd opgenomen. Jammer, daardoor zijn fouten en achterhaalde opmerkingen niet herzien. Zo bijvoorbeeld op pagina 12 waar in een zeer korte 'historische schets' wordt beweerd dat R.C. Kwant, T.T. ten Hove en P. van Lint opmerkelijke figuren waren bij het 'Werkcentrum voor Leketoneel en Creatief Spel' in Nederland. Kwant en Ten Hove hebben nooit iets met dat Werkcentrum te maken gehad en Peter van Lint volgde er

eens een cursus en had er daarna slechts heel zijdelings mee te maken. Wat Vlaanderen betreft had in dit korte bestek beslist het werk van de Nationale Dienst voor de Jeugd (o.a. August Bal) en van de Stichting Lodewijk de Raet vermeld moeten worden.

Voor geïnteresseerden een aardige bundel. De moeite waard om uit een bibliotheek te halen en te kijken welk van de artikelen je wilt lezen. Achterin staat een door Wim Verlaeckt samengestelde literatuurlijst.

Wim Verlaeckt (red.) *Over dramatische werkvormen* Leuven/Amersfoort, Acco, 1987. 168 pag. Prijs f 28,—. ISBN 90 334 1533 x.